

TEMEL EĞİTİMDEN ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SİSTEMİ İLE İLGİLİ SIKÇA SORULAN SORULAR

1. Ortaöğretime geçiş sistemindeki yeni uygulamalara neden ihtiyaç duyuldu?

Malumunuz üzere eğitimin doğasında var olan değişim ve gelişime paralel, ortaöğretime geçiş sisteminin sürdürülebilir, dinamik ve esnek bir yapıda güncellenme gerekliliği kaçınılmaz bir durum arz etmekte. Bu doğrultuda; Öğrenci, öğretmen ve okul ilişkisini güçlendirmek, başarı değerlendirmesini sürece yaymak, eğitim sürecinde öğretmenlerin ve okulun rolünü daha etkin kılmak, ülke çapında müfredatın eş zamanlı uygulanmasını sağlamak, öğretmenin meslekî performansını artırmak, öğrencilerin okula devamsızlığını en aza indirmek, okul dışı eğitim kurumlarına yönelik ihtiyacı azaltmak, telafi imkânı sağlayarak tek sınavdan kaynaklanan olumsuzlukları azaltmak, sınav kaygısını sürece yayarak azaltmak, öğrenci kazanımlarını objektif bir şekilde izlemek ve değerlendirmek, orta ve uzun vadede ders dışı sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikleri değerlendirmek amaçlarını gerçekleştirmek için Ortaöğretime geçiş sistemi yenilendi.

2. Ortaöğretime geçiş sisteminde yapılan bu yenilikler nelerdir?

Temel Eğitimden Ortaöğretime geçişteki yeni uygulamalar, öğrencilerin okullarında girmekte oldukları yazılılardan bir tanesinin daha denetimli bir şekilde ortak yapılmasından ibarettir. Öğrenci başarısının anlık performansla dayalı olarak değil geniş bir zaman dilimine yayılarak belirlenmesini sağlayan bu uygulama; telafi imkânının sağlanması, merkezî ortak sınavların iki okul gününde yapılması, ortak sınavların, sınav gününe kadar işlenen konuları kapsayacak olması, merkezi sınavların süresinin bir yazılı süresi kadar olması, yanlış cevapların doğru cevapları etkilememesi, merkezî sınavların ilerleyen zamanlarda açık uçlu soruları da içerecek olması, her öğrencinin sınavlara kendi okullarında girebilmesi gibi yenilikleri içermektedir.

3. Merkezi ortak sınavlar hangi derslerden yapılacaktır?

Merkezi ortak sınavlar 2013-2014 eğitim öğretim yılı için Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenmiş “temel dersler” olan Fen ve Teknoloji, Matematik, Türkçe, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, Yabancı Dil, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi derslerinden yapılacaktır.

4. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi almayan öğrenciler de bu dersin sınavına girecekler mi?

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi Talim ve Terbiye Kurulunun belirlediği temel dersler arasında bulunmakla beraber, Anayasada da zorunlu ders olarak yer almaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini almayan öğrencilerin sayısı çok olmamakla birlikte (2012-2013 eğitim öğretim döneminde Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersini almayan öğrencilerin sayısı 376’dır.) bu dersi almayan öğrenciler Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersinden merkezi değerlendirmede muaf olacaktır. Bu öğrencilerin yerleştirmeye esas olacak puanı üzerinde 5 temel dersin etkisi olacaktır. Ayrıca bu durum diğer öğrencilerimiz açısından bir sorun teşkil etmeyecektir.

5. Merkezi ortak sınavlara 6 ve 7.sınıflar girecek mi?

Merkezi ortak sınavlar, 2013-2014 eğitim öğretim yılında sadece 8.sınıfta uygulanacaktır. Uygulanacak olan merkezi ortak sınavların, ilerleyen yıllarda da bu şekilde devam edeceği

öngörülüyor olmakla birlikte -özellikle FATİH projesi tüm bileşenleriyle hayata geçtiğinde- gerekli güncellemeler yapılabilecektir.

6. Telâfi sınavına kimler girebilecek?

Yeni uygulamada SBS' den farklı olarak merkezi ortak sınavlara giremeyen öğrencilere telafi imkânı sağlanması sistemin en önemli artılarından. Merkezi sınavların yapıldığı günlerde geçerli bir mazereti sebebiyle sınava katılmayan öğrenciler, mazeretini belirten resmi belge veya velisinin izniyle, belirlenen tarihlerde mazeret sınavına girebileceklerdir. Buna rağmen mazeret sınavına da giremeyen öğrenciler sınava girmemiş kabul edilecektir.

7. 8.sınıfta puanlama sistemi nasıl olacak? Ortaöğretim kurumlarına yerleştirme işlemi nasıl yapılacaktır?

Ortaöğretim kurumlarına yerleştirmeye esas puan, 6, 7 ve 8. sınıf yılsonu başarı puanlarının %30'u ile 8. sınıfta uygulanan merkezi ortak sınav puanlarının %70'inden oluşacaktır. 6 ve 7.sınıflarda bütün derslerin notları öğretmen tarafından verilecektir. 8.sınıfta, 6 temel dersten 3 yazılısı olanların 2.'si, 2 yazılısı olanların 1.'si merkezi yazılı olarak yapılacaktır. Geri kalan derslerin yazılılarının tamamı öğretmen tarafından yapılacaktır. Başarı puanı hesaplanırken bütün derslere ait yazılıların ve performans değerlendirmelerinin ortalaması alınarak öğrencinin o derse ait başarı notu belirlenecektir. 6, 7 ve 8.sınıfların yılsonu başarı puanı 300 üzerinden merkezi ortak sınavların puanı 700 üzerinden hesaplanacak, ortaöğretime yerleştirmeye esas puan ise bu ikisinin ortalaması alınarak 500 üzerinden hesaplanacaktır.

8. Yanlış cevaplar doğru cevapları etkileyecek mi?

Yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir. Öğrencilerin hâlihazırda okullarında girmekte oldukları yazılılarda yanlış cevaplar doğru cevapları olumsuz etkilememektedir. Merkezi değerlendirmeler uygulanan yazılılardan farklı olmadığı için yanlış cevapların doğru cevapları etkilememesi değerlendirme açısından daha uygun görülmektedir. Bununla birlikte YDS gibi yanlış cevapların doğru cevapları etkilemediği derecelendirme sınavlarının istatistiklerine göre adayların rastgele doğru cevabı bularak başarılı olma ihtimalleri dikkate alınmayacak kadar düşüktür. Buna bağlı olarak yanlış cevapların doğru cevapları etkilemediği merkezi değerlendirmelerde de öğrencilerin rastgele bir yöntemle diğer öğrencilerin önüne geçmesi ve bu durumun bir adaletsizlik teşkil etmesi söz konusu değildir.

9. Puan eşitliği halinde yerleştirme nasıl yapılacaktır?

Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan virgülden sonraki dört haneye kadar hesaplandığı için eşitlik olma ihtimali çok düşüktür. Buna rağmen puanların eşit olması durumunda; tercih önceliği, sırasıyla 8, 7 ve 6. sınıflardaki yılsonu başarı puanı yüksekliği, özürsüz devamsız gün sayısının azlığı öncelik sıralamasına göre yerleştirmede esas alınacaktır.

10. Yerleştirmeye esas puanın hesaplanmasında kullanılan yılsonu başarı puanı ortalamasına neden 5. Sınıflar dâhil edilmiyor?

Uygulanmakta olan 4+4+4 sisteminde 5. sınıf, 2. kademeye geçişin ilk sınıfıdır. İlk kademede tek öğretmenden ders alarak ikinci kademeye ulaşan öğrencilerin 5. sınıfta birden çok öğretmenden ders almaya başlaması, öğrencilerin yaşı ve bu kademeye sağlayacakları uyum göz önüne alındığında 5. sınıf öğrencilerinin başarı ağırlıklandırma oranına tabi tutulması pedagojik açıdan uygun görülmemiştir.

11. Öğrencinin ders notu başarısının %30 olduğu bu uygulamada, öğretmenin verdiği notlarda objektiflik nasıl sağlanacak?

Ortaöğretime geçişte bugüne kadar kullanılan SBS sisteminde öğrencinin yerleştirmeye esas puanı üzerinde ders başarısı %30 etki etmekteydi. Yeni uygulama, ders başarısının %30 etkilemesi açısından önceki uygulamadan herhangi bir farklılık arz etmemektedir. Ayrıca merkezi ortak yazılı sonuçları ile öğretmen yazılıları arasındaki not makası belli aralıklarla izlenip değerlendirileceğinden, okul idareleri, veliler ve diğer öğretmenlerin sosyal değerlendirmesi de öğretmeni etkileyeceğinden, not vermede objektiflik süreç içerisinde kendiliğinden sağlanacaktır.

12. Öğretmenlerin izinli, raporlu veya görevli olmaları durumunda işlenmeyen konuların telafisi nasıl sağlanacak?

Merkezi ortak sınavlar ülke çapında müfredat uyumunu esas almaktadır. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, müfredatın eş zamanlı uygulanmasına ilişkin akademik takvim hazırlayarak okullarla paylaşacaktır. Akademik takvim, yazılıya girecek öğrenciler arasında fırsat eşitsizliği olmaması için öğretmenlerin müfredatı yetiştirmesi konusunda zorlayıcı olacaktır. Ayrıca tüm okullarımızda müfredat birlikteliğinin eşzamanlı uygulanabilmesi için 8. sınıfta temel derslerdeki öğretmen açıkları mümkün olduğunca giderilecektir. EBA üzerinden öğrenciler ders içeriklerini hâlihazırda takip edebilmekte olup orta vadede ise FATİH Projesi tüm bileşenleriyle tamamlandığında, öğrencilerin müfredata uygun modülleri tabletlerinden takip ederek eksikliklerinin giderilmesi sağlanacaktır.

13. Tek okul bulunan bölgelerde gözetmen öğretmen görevlendirilmesi, öğretmenlerin görev yerlerine ulaşımı vb. sorunlar nasıl aşılanacak?

Tek okullu olan bölge sayımız az olmasına rağmen böyle bir durumun olması halinde İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri'nce belirlenen yetkililer sınavın uygulanmasında görevlendirileceklerdir. Öğrenciler için ise İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri'nce sınav salonları belirlenecektir.

14. Sınav güvenliği nasıl sağlanacak?

Merkezi değerlendirmeler öğrencilerin normal dönemde girdiği yazılılardan farklı olmayacağı için normal dönemde alınan tedbirlere ek olarak,

- Öğretmenlerin sınav gözetmeni olarak farklı okullarda görevlendirilmesi,
- Gerektiği durumlarda öğrencilerin farklı sınıflara dağıtılması,
- Orta vadede sınav salonlarınakamera sistemi kurulması, tedbirleri öngörülmektedir.

15. Merkezi değerlendirmelerde kitapçık türleri olacak mı? Soru kitapçıkları kişiye özgü mü hazırlanacak?

Merkezi değerlendirme yazılılarında sınav güvenliğine yönelik olarak farklı kitapçık türleri hazırlanacaktır. Bu aşamada kişiye özgü kitapçık uygulanması düşünülmemektedir. Sistemin orta ve uzun vadede açık uçlu soruları da içermesi planlandığından o dönemde barkot benzeri sistemlerle yazılıların değerlendirilmesi düşünülmektedir.

16. Merkezi değerlendirme sınavlarında öğrencilerden ücret alınacak mı?

Normal dönemde okulda öğrencilerin girdiği yazılı sınavlarda herhangi bir ücret alınmamaktadır. Merkezi değerlendirmelerin de normal dönemde yapılan yazılılardan farkı olmadığı için harç, sınav ücreti, başvuru ücreti gibi herhangi bir isimle ücret talep edilmeyecektir.

17. Merkezi ortak sınavlarda üst araması vb. uygulamalar olacak mı?

Merkezi ortak sınavlarda öğrencilerin normal dönemde okullarda girdikleri yazılılardan farklı bir güvenlik tedbiri alınmayacaktır. Ancak sınava kalem, silgi vb. ihtiyaçlar haricinde cep telefonu, kitap, defter vb. malzemeler getirilmeyecektir.

18. Açık uçlu sorular sisteme nasıl dâhil edilecek?

İlk yıllar itibari ile merkezi ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular sorulacaktır. Ancak FATİH projesi tüm bileşenleriyle birlikte uygulamaya geçtiğinde her öğrencimizde tablet bilgisayar ve her sınıfımızda akıllı tahta bulunacaktır. Bu imkân sağlandığında öğrencilerimizin elindeki tablet bilgisayarlar açık uçlu sorular sormamıza imkân sağlayacak, bu sayede hem açık uçlu sorularla kazanımların ölçülmesi hem de çoklu ortam değerlendirmesi yapmak mümkün olacaktır. Yapılan merkezi değerlendirmelerde sorulacak açık uçlu sorular o yaş grubu çocuğun bilişsel özellikleri dikkate alınarak hazırlanacaktır. Bütün bu açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, oluşturulacak modül üzerinden, öğrencilerin kimlik bilgileri gizli tutularak elektronik ortamda farklı öğretmenler tarafından yapılan değerlendirmelerin ortalamalarıyla o derse ait puan verilmesi planlanmaktadır.

19. Merkezi değerlendirme sorularını kimler hazırlayacak? Öğretmenlerin soru havuzuna katkısı olacak mı?

Merkezi değerlendirme sınavları için nitelikli ve zengin bir soru havuzu oluşturulmaktadır. Soru havuzu oluşturulması için mevcut soru hazırlama ekipleri çalışmalarını yürütmektedir. Ayrıca bu soru havuzu hazırlanan modül aracılığıyla öğretmenlerden gelecek sorularla desteklenecektir. Modül aracılığıyla gelen sorular alanında uzman kişilerce değerlendirildikten sonra soru havuzuna dâhil edilecektir. Öğretmenlere soru havuzuna katkıda bulunmaları amacıyla teşvik tedbirleri üzerinde çalışılmaktadır.

20. Yeni uygulama öğretmenin meslekî performansını nasıl etkileyecek?

Yeni uygulama, öğretmenin eğitim ve öğrenci üzerindeki etkinliğini artırdığı için okula olan aidiyet duygusu artacaktır. Diğer yandan yeni modele intibak, mesleki donanım, ölçme ve değerlendirme konularındaki olası eksiklikleri gidermek üzere hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenerek öğretmenlere katkı sunulacaktır. Bakanlığımızın rutin olarak düzenlediği hizmetiçi faaliyetler gerek nitel gerek nicel açıdan daha etkin hale getirilecektir. Ayrıca merkezi değerlendirmelerde fırsat eşitliği ve adaletin sağlanması için müfredatın eşzamanlı uygulanma zorunluluğu da meslekî performansa olumlu etki edecektir.

21. İşim gereği 1 seneliğine ailemle birlikte ABD'ye geldik. Kızım 7. sınıfı ABD'de okuyor. 6. sınıfı Türkiye'de okumuştur. 8. sınıfı tekrar Türkiye'de okuyacak. ABD'de IB (Uluslararası Bakalorya) statüsünde bir okula giden kızım 8. sınıfta Türkiye'ye döndüğünde nasıl bir SBS uygulamasıyla karşılaşacak? 7. sınıfı yurtdışında okumuş olması bir sorun teşkil edecek mi?

07.09.2013 tarihli Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği 27. maddesinde "Yurtdışında 8 inci sınıfı bitiren öğrenciler ile ortaöğretim kurumlarında asgari bir eğitim ve öğretim yılı öğrenim

gören ve ortaöğretime yerleştirmeye esas puanla öğrenci alan okulların nakil şartlarını taşımayan öğrencilerin Anadolu, Anadolu imam-hatip veya Anadolu türü mesleki ve teknik liselere nakil ve geçişleri; denklik belgesine göre program uyumu dikkate alınarak okulların kontenjan durumu ve öğrencinin ikamet adreslerine uygun okullara öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu tarafından yapılır.Bu öğrencilerin nakli yapılan okuldan bir başka okula naklinde de bu fıkra hükümleri uygulanır.” ifadesi yer almaktadır. Buna göre Ortaokulu yurtdışında bitiren öğrencilerin Türkiye’ye döndüklerinde ilgili maddede ifade edilen şartlara göre yerleştirme işlemleri yapılır. Ayrıca 6 veya 7. sınıfta yurtdışında eğitim görüp 8. sınıfta Türkiye’ye dönen öğrenciler 8. sınıftaki ortak sınavlara gireceklerdir. 6 ve 7. sınıf notları uluslararası denklik hükümlerine göre hesaplanarak ortaöğretime yerleştirmeye esas puan belirlenecektir.

22. Yapılacak sınavın yazılı olacağı söyleniyor. Yanlış cevaplandırılan soruların doğruları götürüleceği söylendi. Yazılılarda yanlışlar doğruyu götürmezken bu durumda nasıl götürülecek? Puanlama 100 üzerinden mi yoksa 700 puan üzerinden mi yapılacak?

2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilki uygulanacak ortak sınavlar çoktan seçmeli sorulardan oluşan test usulüyle gerçekleştirilecektir. Yanlış cevaplar da kesinlikle doğru cevapları etkilemeyecektir.

Ortaöğretim kurumlarına yerleştirmeye esas puanın hesaplanmasında ise geçtiğimiz yıllardan farklı hiçbir uygulama söz konusu değildir. Tek farklılık geçen yıl % 70’i alınan SBS yerine bu yıl ortak sınav puanlarının baz alınacak olmasıdır. Yine geçtiğimiz yılda olduğu gibi 6, 7 ve 8. sınıf yılsonu başarı puanlarının %30’u alınacak, üzerine 8. sınıfta uygulanan ortak sınav puanının %70’i eklenerek puan hesaplamaları yapılacaktır. Bütün öğrencilerin puanları 500 tam puan üzerinden duyurulacaktır.

23. Önümüzdeki sene 8. sınıfı okuyan çocuklarımızın yılsonu puanlarıyla Anadolu ve Fen Liselerine yerleştirilmesi yapılacak deniyor. 1,2 milyon öğrenci 50-100 puan aralığına sıkışacak. Aynı puanı alan ve aynı tercihi yapan çocuklar arasında nasıl bir sıralama yapılacak? MEB’in açıkladığı sıralama kriterleri (Öğrencinin yaşı, devamsızlık durumu, tercih edilen okula ikametgahın uzaklığı...vb.) sizce yeterli olacak mı? Farklı şehirler için tercih yapılabilecek mi? Örneğin Ağrı’da okuyan öğrenci Ankara için tercih yapabilecek mi? Okullar arasındaki veya iller arasındaki not değerlendirme uçurumu nasıl kapatılacak? Ağrı’daki 95 ile Ankara’daki 95 puan aynı mıdır? En azından Fen Liseleri için merkezi bir sınav yapılamaz mı?

2013-2014 eğitim öğretim yılında öğrencilerin puanları tamamen okulda gerçekleştirilen sınavlardan elde edilecek, bu puanlara göre ortaöğretim kurumlarına yerleştirme yapılacaktır. Ayrıca hiçbir ortaöğretim kurumu için ek bir sınav yapılmayacaktır. Anadolu Liseleri, Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri ve özel okullar da dahil olmak üzere sınavla öğrenci alan bütün okullar bu kapsamdadır.

Ortaöğretime yerleştirmeye esas alınacak puan ise sorudaki gibi 100 üzerinden hesaplanmayacaktır. Eğer 100 üzerinden bir hesaplama yapılırsa sorudaki gibi yığılmalar söz konusu olabilir. Ancak ortak sınavlardan sonra hesaplanıp belirlenecek olan puan 500 tam puan üzerinden olup, virgülden sonraki dört haneye kadar (427,9324 gibi) duyurulacağı için eşitlik olma ihtimali çok düşüktür. Buna rağmen puanların eşit olması durumunda aşağıdaki öncelik sıralamasına göre yerleştirme yapılacaktır;

- Tercih önceliği,

- Sırasıyla 8, 7 ve 6. sınıflardaki yılsonu başarı puanı yüksekliği,
- Özürsüz devamsız gün sayısının azlığı.

Ortaöğretime geçiş sisteminde alınan puanlar ülke genelindeki okullara yerleşmede kullanılacaktır. Örneğin; Ağrı ilinde ortaokulu bitiren ve ortak sınava giren bir öğrenci puanına göre tercih yaparak İzmir İlinde bulunan bir fen lisesine yerleşebilecektir.

Ortak sınav sonuçları ile öğretmen yazılıları arasındaki not makası belli aralıklarla izlenip değerlendirilecektir. Ayrıca, öğretmenlerimize ölçme ve değerlendirme konularında ülke genelinde birliği sağlamak için nitelikli hizmetiçi eğitimler verilmektedir.

24. Değişen SBS sistemine göre merkezi sınavlar yapılacağı yazıyor ama şöyle bir durum var. Öğrenci diyelim ki asker çocuğu ve kazandığı liseye kayıt yaptıramadan başka bir ile tayini çıktı diyelim ailenin. Bu durumda öğrenci ne yapacak, nasıl bir yol izleyecek? İzmit'te bir Anadolu lisesini kazanmışken gidip İzmir Bornova Anadolu Lisesi'ni tercih edebilir mi ya da tercih etmeden kayıt yaptırabilir mi?

Daha önceden uygulanan SBS sisteminde nakil işlemleri nasıl gerçekleşiyorsa yeni uygulamada da nakil işlemleri aynı şekilde gerçekleştirilecektir.

25. Bütün öğretmenler aynı düzeyde konu işleyebilecek mi? Öğretmenler konuları yetiştiremediğinde durum ne olacak?

Ortak sınavlar ülke çapında aynı anda yapılacağından müfredat uyumu ve takvimi çok önemlidir. Bakanlık bürokrasisi, müfredatın eş zamanlı uygulanmasına ilişkin olarak Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan akademik takvimi bütün okullarla paylaşılmış ve bu takvime riayet edilmesi gerekliliğini duyurmuştur. Akademik takvim, yazılıya girecek öğrenciler arasında fırsat eşitsizliği olmaması için öğretmenlerin müfredatı yetiştirmesi konusunda zorlayıcı olacaktır. Ayrıca tüm okullarımızda müfredat birlikteliğinin eş zamanlı uygulanabilmesi için 8. sınıfta temel derslerdeki öğretmen açıkları mümkün olduğunca giderilecektir. Öğrenciler halihazırda ders eksikliklerini Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden giderebilmektedirler. Orta vadede ise FATİH Projesi tüm bileşenleriyle tamamlandığında öğrenciler tabletleriyle EBA üzerinden müfredata uygun modülleri izlemesine yönelik altyapı çalışmaları devam etmektedir.

26. Millî Eğitim Bakanı sınav yok mevcut sınavlar üzerinden sınavları öğretmen yerine MEB yapacak diyor. Nitelik ve nicelik bakımından (soru kalitesi açısından) öğretmenin sordukları ile aynı olacak mı? Yoksa 2012-2013 SBS sorularını TÜBİTAK hazırlamıştı ve öğrencilere çok zor gelmişti. Kısacası MEB'in özel hazırlayacağı bu 12 sınav öğrencilere psikolojisi özel sınav olacaktır. Bu konuda MEB ne düşünür?

Ortak sınavlar için nitelikli ve zengin bir soru havuzu oluşturulması yönünde soru hazırlama ekipleri çalışmalarını yürütmektedir. Ayrıca bu soru havuzu hazırlanan modül aracılığıyla öğretmenlerden gelecek sorularla desteklenecektir. Doğrudan sahada ders anlatan öğretmenlerin yazdığı sorular değerlendirmeye alınacak, bu sorular Bakanlık bünyesinde alanında uzman kişilerce değerlendirilip tasnif edildikten sonra soru havuzuna dâhil edilecektir.

27. İlk ve orta öğretimdeki bütün sınavları MEB yapamaz mı? Öğretmenlerin bazıları kolay bazıları zor soruyor sınıflar arasında eşitlik olmuyor. Dönemlerde yapılacak tek

sınavlar yerine tüm sınavlar ortak sorulu merkezi sistemle MEB tarafından yapılırsa tam eşitlik sağlanmaz mı?

Bakanlığımız bütün sınavları yapabilecek altyapıya sahip olmakla birlikte uygulamanın amaçlarından biri olan öğretmen, öğrenci ve okul arasındaki ilişkiyi güçlendirme amacı doğrultusunda tüm sınavların MEB tarafından yapılması uygun görülmemiştir. FATİH Projesi tüm bileşenleri ile hayata geçtiğinde özellikle ortaokuldaki sınavların bazıları ortak olarak gerçekleştirilebilir.

28. 3 yanlış 1 doğruyu götürecektir mi?

Ortak sınavlar öğrencilerin okullarda girmiş oldukları sınavların daha denetimli bir şekilde uygulanmasıdır. Eğitim öğretim döneminde öğrencilerin girmiş oldukları yazılılarda yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemediğinden ortak sınavlarda yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir.

29. Ders dışı etkinlikler nasıl değerlendirilecek? Başarının tanımı matematik sınavından 100 almak mıdır?

Ortaöğretim kurumlarına yerleştirme ile ilgili yapılan yeniliklerin en dikkat çekici noktalarından birisi uzun vadede ders dışı sosyal, sanatsal ve kültürel etkinliklerin değerlendirilmesine yönelik hedeflerdir. Bu etkinlikler ölçülebilir olmaları koşuluyla ilerleyen yıllarda sisteme dahil edilecektir. Burada asıl amaç çocukların bu yeteneklerini geliştirmelerine imkân sağlamaktır.

30. Matematik yazılısı birinci ve ikinci dönem 100 ama İngilizce kötü ise veya tam tersi olursa iki öğrenci de fen lisesine yerleştiğinde haksızlık olmaz mı?

Burada temel hedeflerden biri öğrenci performansını anlık göstergeler eşliğinde değil, sürece yayarak değerlendirmektir. Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan tek bir sınavla değil sürece yayılarak SBS’de yer alan derslerin değerlendirmesiyle oluşacaktır.

31. Bir tane sınavın güvenliği sorgulanırken 6 tane sınavın güvenliği nasıl sağlanacak?

Ortak sınavlarda öğrencilerin normal dönemde okullarda girdikleri yazılılardan farklı bir güvenlik tedbiri alınmayacaktır. Üst araması vb. gibi önlemler merkezi değerlendirmeleri amacının dışında farklı bir konuma getirerek öğrencileri baskı altına alabilir. Bunun yanında, kopya işlemi sınav salonunda görevli öğretmenler tarafından tespit edilen öğrencinin sınavı tutanağa bağlanarak geçersiz sayılacaktır. Ortak sınav güvenliğine yönelik olarak en az 2 farklı kitapçık türü öngörülmekle birlikte ihtiyaca göre daha fazla kitapçık türü de hazırlanacaktır.

32. Bu yıl 8. sınıfta olanlar için, 6 ve 7. sınıf not ortalamaları da dikkate alınacak mı?

Yeni uygulama, öğrencilerin 6 ve 7. sınıf notlarının dikkate alınmasında SBS sisteminden herhangi bir farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin 6, 7 ve 8. sınıf notları ortaöğretime yerleştirmeye esas puanı üzerinde %30 etkili olacaktır.

33. Doğu illeri kış dolayısıyla 1 ay zorunlu tatilde oluyor. Peki Batı illeriyle aralarında eksik kalan kazanımlar nasıl dengelenecek?

Akademik takvim belirlenirken sınav dönemlerinin mümkün olduğunca ağır kış şartları yaşanan dönemlere denk gelmemesi üzerinde durulmuştur. Buna rağmen okulların hava

koşulları nedeniyle tatil olması durumunda öğrencilerin ders eksikliklerini Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinde yer alan içeriklerle gidermeleri sağlanacaktır. Ayrıca okullarda ders eksikliklerinin giderilmesine yönelik olarak telafi dersleri yapılabilecektir. Orta vadede ise FATİH Projesi tüm bileşenleriyle tamamlandığında öğrencilerin tabletleriyle EBA üzerinden müfredata uygun modülleri izlemesine yönelik altyapı çalışmaları devam etmektedir.

34. Bakan Bey, öğrenciler kendi sınıflarında sınava girecek diyor. Öğrenciler sıralarda üçerli oturuyor. Bu durumda kopyanın önüne nasıl geçilecek?

Öğrenciler, ortak sınavlara olağanüstü şartlar dışında kendi okullarında gireceklerdir. Ortak sınava girmeyecek öğrenciler sınavların yapılacağı günler okulda bulunmayacakları için sınavın uygulanmasına yönelik fizikî olumsuzluklar yaşanmayacaktır. Öğrenciler sıralarında tekli oturma düzeninde ortak sınava gireceklerdir. Sınavda iki farklı kitapçık türü uygulanacak ve sınavların yapılacağı sınıflarda 2 öğretmen bulunacağından kopyanın önüne geçilmiş olacaktır.

35. Yeni uygulama sınav kaygısının azalmasını sağlayacak mı?

Yeni uygulama, ortaöğretime geçişi sınav odaklı olmaktan çıkarma amacını taşımaktadır. Ortak sınavlar, öğrencilere ekstra bir sınav yükü getirmemekte, öğrencinin herhangi bir eğitim-öğretim döneminde girmek zorunda olduğu yazılılardan birinin merkezi olarak yapılmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla sınav sayısı artmak bir yana bilakis azalmaktadır. Ortak sınavlara öğrencilerin kendi okullarında girecek olmaları, uygulamanın tek sınav odaklı olmaması, sınav kaygısını sürece yayması ve öğretmen etkinliğini artırmış olması gibi hususlar gözetildiğinde sınav kaygısının azalacağı söylenebilir.

36. Yeni uygulamaya göre 6 temel ders dışındaki derslere olan ilgi azalmaz mı?

Öğrencilerin ortaöğretime geçişte kullanılacakları başarı puanının hesaplanmasında 6,7 ve 8. sınıflardaki tüm ders notları etkilidir. Ortak sınavlar sadece 8. sınıfların 6 temel ders için yapılacaktır. Bu yüzden 6 temel ders dışındaki derslere olan ilginin azalması değil bilakis artması söz konusudur.

37. Her bir temel ders için çoktan seçmeli olarak yapılacak ortak sınavlar müfredatta öngörülen kazanımları ölçecek bir nitelik taşıyacak mı?

Bilindiği gibi müfredat kazanımları sadece ortak sınavlarla ölçülmeyecektir. Öğretmenlerimizin yapacağı yazılılarda kazanım değerlendirmelerinde kullanılmaktadır. Yeni uygulama, orta ve uzun vadede açık uçlu soruları da içererek kazanımların değerlendirilmesinde daha nitelikli bir yapıya kavuşturulacaktır.

38. Açık uçlu sorular sisteme nasıl dâhil edilecek?

Merkezi ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular sorulacaktır. Ancak FATİH projesi tüm bileşenleriyle birlikte uygulamaya geçtiğinde her öğrencimizde tablet bilgisayar ve her sınıfımızda etkileşimli tahta bulunacaktır. Bu imkânlar hayata geçirildiğinde öğrencilerimizin elindeki tablet bilgisayarlar açık uçlu sorular sormamıza imkân sağlayacak, bu sayede hem açık uçlu sorularla kazanımların ölçülmesi hem de çoklu ortam değerlendirmesi yapmak mümkün olacaktır. Yapılan ortak sınavlarda sorulacak açık uçlu sorular o yaş grubu çocuğun bilişsel özellikleri dikkate alınarak hazırlanacaktır. Bütün bu açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, oluşturulacak modül üzerinden, öğrencilerin kimlik bilgileri gizli tutularak

elektronik ortamda farklı öğretmenler tarafından yapılan değerlendirmelerin ortalamalarıyla o derse ait puan verilmesi planlanmaktadır.

39. Mazeret sınavlarına girme şartları neler olacak? Mazeret sınavları istismar edilmez mi?

Ortak sınavlar, öğrencilere ekstra bir sınav getirmeksizin eğitim öğretim döneminde gerçekleştirilen yazılılardan bir tanesinin merkezi yapılmasıdır. Dolayısıyla normal dönemde geçerli olan mazeret şartları, ortak sınavlar içinde geçerli olacaktır.

Mazeret sınavları, ortak sınavlarla eşdeğer nitelikte farklı sorularla, öğrencilerin kendi okulları dışında farklı sınav salonlarında yapılacağı için öğrenciler tarafından tercih edilmeyeceği düşünülmektedir. Bu yüzden öğrenciler gerçekten mazeret sahibi olmadıkları durumlarda mazeret sınavlarına girmek istemeyecektir.

40. Yeni uygulamada öğrencinin devamsızlığını azaltmak amaçlanıyor, bu nasıl gerçekleştirilecek?

Ortaöğretime yerleştirmede puanların eşit olması durumunda öncelik sıralamalarından birisi de okula “özürsüz devamsızlık sayısının azlığı” olduğundan öğrencilerin bu şekilde okula devam etmeleri teşvik edilmiş olacaktır. Ayrıca modelin; öğrenci-okul-öğretmen arasındaki ilişkiyi merkeze alması, müfredat odaklı olması ve ortaöğretime geçişte öğretmen etkinliğini artırması öğrencilerin okula devamsızlığını azaltacaktır.

41. Sınavlar hangi konuları kapsayacak. Duyduğum kadarı ile ikinci sınav öğretim yılı başından itibaren görülen bütün konuları kapsayacakmış. Neden? O zaman okul yazılısı gibi değil SBS sınavı gibi olmuyor mu?

Ortak sınavlar, öğrencilerin okullarında hâlihazırda girmiş oldukları yazılılardan bir tanesinin daha denetimli bir şekilde yapılmasıdır. Çalışma takvimine göre konu ve kazanımların dağılımını gösteren çizelgelerin uygulanmasında birinci dönemde yapılacak ortak sınavda sorulacak soruların kapsamı, eğitim öğretim yılının başından birinci dönem ortak sınavın yapılacağı tarihe kadar olan konu ve kazanımlarla sınırlı olacaktır. İkinci dönemde yapılacak ortak sınavda sorulacak soruların kapsamı ise eğitim öğretim yılının başından ikinci dönem ortak sınavın yapılacağı tarihe kadar işlenecek olan tüm konular ile sınırlı kalacaktır.

42. “Şırnak'taki öğrencilerin puan ortalaması ile İstanbul'daki öğrencilerin puan ortalaması farklı farklı değerlendirmelere tabi tutulacak. Sıralamalar da il bazında yapılacak” deniyor. Buradan çıkan sonuç Örneğin 475 puan ile Şırnak birincisi olan öğrenci, 500 puanla İstanbul 1.si bir öğrencinin gireceği her okula girebilir demek mi?

Sorunuzda ifade ettiğinizin aksine Şırnak'taki öğrencilerin puan ortalaması ile İstanbul'daki öğrencilerin puan ortalaması farklı farklı değerlendirmelere tabi tutulmayacaktır. Yapılacak değerlendirme Türkiye genelini kapsayacaktır. Ayrıca sıralamalarda il bazında yapılmayacak, değerlendirmede olduğu gibi Türkiye genelini kapsayacaktır.

Ortaöğretime geçiş sisteminde alınan puanlar SBS’ de olduğu gibi ülke genelindeki okullara yerleştirmede kullanılacak, yerleştirme işlemi geçmişte olduğu gibi puan sıralamasına göre yapılacaktır. Örneğin; Osmaniye, Bartın veya Şırnak ilinde Ortaokulu bitiren ve ortak sınava giren bir öğrenci il sıralamasına göre değil ortaöğretime yerleştirmeye esas puanına göre tercih yaparak İzmir veya Erzurum ilinde bulunan bir Fen Lisesine yerleşebilecektir.

Ortak sınavların yerleştirme işleminde geçerli puandaki %70'lik etkisi Türkiye genelinde adaletli bir yerleştirmeyi kolaylaştıracaktır.

43. Özel okullar kendi sınavlarını yapmak istiyorlar. Ancak Bakanlık yetkilileri, bütün okulların MEB tarafından yapılacak sınavı uygulayacağını açıkladı. Özel okullara kendi sınavlarını yapma hakkı verilecek mi? Verilecekse her okul kendi sınavlarını mı yapacak, yoksa bütün özel okullar kendi içlerinde merkezi bir sınav mı yapacak? Verilmeyecekse de, bunun gerekçesi nedir?

Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan devlet okullarında olduğu gibi özel ve özel statülü okullar için de kullanılacak, özel ve özel statülü okullar için ayrıca bir sınav yapılmayacaktır.

44. İlkokuldan itibaren aynı eğitim kurumunda okuyan bir öğrenci, lisede de kendi kurumunda devam etmek istiyorsa ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaptığı sınavlara katılmak istemiyorsa ne olacak? Aynı şekilde sınavsız öğrenci alan meslek ya da imam hatip liselerine gitmek istemeyen öğrenciler de bu sınavlara girmek zorunda mı, girmek istemezse ne olacak?

Ortak sınavlara öğrenciler bu sınavlar bir üst kademeye geçmeyi belirlemekle birlikte aynı zamanda sınıf geçmeyi de belirledikleri için girmek zorundadırlar.

İlkokuldan itibaren aynı eğitim kurumunda okuyan bir öğrencinin lisede kendi kurumuna devam etmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Özel okullar durumlarına göre MEB'in belirlediği esaslar doğrultusunda öğrenci alımına devam edeceklerdir.

Ortak sınavlar öğrencilerin okullarda girdikleri yazılılardan biri olduğu için öğrenciler ortaöğretime yerleştirmeye esas puanı herhangi bir ortaöğretim kurumuna yerleşmek için kullanmasalar dahi ortak sınavlara girmek zorundadırlar.

Ortak sınav sonuçları, öğrencilerin yılsonu başarı puanları belirlenirken diğer yazılılar ve performans ödevleri gibi karne notunun hesaplanmasında kullanılacaktır. Sınavsız öğrenci alan okullara gitmek isteyen öğrenciler de ortak sınav sonuçları karne notlarının hesaplanmasında kullanılacağından ortak sınavlara girmek zorundadırlar.